

**“ПРАЗЬКА
ШКОЛА”
УКРАЇНСЬКИХ
ПОЕТІВ**

Хвилі еміграції

- Перша хвиля української еміграції на межі ХІХ—ХХ століть вважається трудовою
- Друга хвиля еміграції була пов'язана з поразкою національно-визвольних змагань. Празька школа
- Наступна хвиля українських письменників-емігрантів була спричинена Другою світовою. «Мистецький український рух»

Чехія. Прага

- Українська господарська академія
- Вищий педуніверситет ім. Драгоманова
- Український вільний університет
- Українська вільна студія

Працька школа — група українських поетів та письменників, які після Громадянської війни 1920-х років опинилися за кордоном, переважно у Європі, і тривалий час мали свій культурно-організаційний центр - Прагу. Проза письменників, яких В.Державин назвав “Працькою школою”

Поезія «Празької школи» мала широкий резонанс на еміграції, а з початком демократичних віянь в Україні – отримала численних шанувальників на Батьківщині. Поза сумнівом, представники цього літературного феномену гідно поповнили ряд української літературної класики.

Особливості лірики поетів «празької школи»

- «аристократизм духу»
- формування нового типу українця
- історіософічна лірика
- Стильово поети «празької школи», на думку М. Неврлого, – переважно неоромантики, філософською й психологічною заглибленістю близькі до неокласиків

Леонід Мосендз

- поет, перекладач, вчений. Під час громадянської війни воював у війську Петлюри. **1920** року разом із армією УНР відступив до Польщі. Учений-хімік, визнаний у Європі винахідник. Лейтмотив поезій – відродження України, визвольної боротьби її народу після Першої світової війни. Творив “наукову” поезію, вносячи в неї поняття і лексику з точних наук.

“У татарві шукали оборони”

У татарви шукали оборони,
людьми татарськими воліли бути,
бо ханські вже миліші були пута,
аніж свої, князівські, закони.

Ставали в Посполитій Кисілями...
(В гостині більш подобалось, ніж вдома.)
Від справ чужих не відчувалась втома,
хоч душі й руки крились мозолями.

В Палаті Грановитій розбивали
собі лоби, чолом цареві б'ючи.
За ранги та за цяточки блискучі
і вольності, і звичаї міняли.

Імперіям були все вірні слуги
і ширили до безтяму простори...
Раби-Баярди, вірністю хворі,
за честь чужу — свою дали в наругу...

Все барвилось: у чорне, злотне, біле,
все мріяли про східного владику...
Від довголітнього, від вікового звичу
й червона мла вам очі засліпила!

А ще кому знесете ви данину?
Яким варягам зложите присягу?
Яку чужу прикрасите ви сагу?
І перед ким ще схилите коліна?

Олег Ольжич

Талановитий поет, політичний діяч, археолог. Син відомого українського поета Олександра Олеся. Під час Другої світової війни організатор підпільного руху опору фашистам. Жорстоко закатований німцями на смерть 1944 року.

О Україно! Хай нас людство судить, -
Тобі одній - думки і кожній рух!
Твоїм щитом - гарячі наші груди,
Твоїм мечем - ці мільйони рук!
Вперед, вперед,
Відважні козаки,
Зламать навік
Історії шляхи!

За ясні зорі і за тихі води
Твоїх степів, спустошених огнем,
Світи запалим, стопчемо народи!!
О Україно! Слухай, ми ідем!
Вперед, вперед,
Відважні юнаки,
Зламать навік
Історії шляхи!

Олена Теліга 1907-1942

- Поетеса, яскрава особистість, яка своє життя присвятила боротьбі за незалежну Україну. Під час Другої світової війни очолила на окупованій території Спільку письменників України. Як українську патріотку гестапівці розстріляли у Бабиному Яру.

Чоловікові

Не цвітуть на вікні герані —
Сонний символ спокійних
буднів.

Ми весь час стоїмо на грані
Невідомих шляхів майбутніх.

І тому, що в своїм полоні
Не тримають нас речі й стіни,
Ні на день в душі не холоне
Молодече бажання чину.

Що нам щастя солодких звичок
У незмінних обіймах дому,—
Може, завтра вже нас відкличе
Канонада грізного грому.

І напружений погляд хоче
Відшукати у тьмі глибокій
Блискавок фанатичні очі,
А не місяця мрійний спокій

Олекса Стефанович – поет, літературний критик

- Чи на рідних полях,
Чи в чужій стороні,
Осінило чи ні
Святохреснеє рам'я,—
Вам усім, хто поляг
За триzubовий стяг —
Вічная пам'ять!
Ви, ким ведено бій,
Вірні Симон, Євген,
Ви, без ліку і ймен,
Ти, кришталний Олеже,—
Всіх крилом вас покрий,
Михаїле святий,
Божий стратеже!

ПЛАЧ ЯРОСЛАВНИ (Олекса Стефанович)

Мури якісь, хтось ридає на мурах,
А перед мурами степ...
Де б це, скажи мені, вірний мій джуро,
Ми опинилися, де б?

Мрія далека про соняшний вплив —
Пасмуга світла бліда.
Хто це отрути смертельної випив,
Хто це так рано рида?

Чуєш? Зозулею хоче злетіти,
Хоче у далеч кудись...
Чув те квиління жіноче, що вітер,
З мурів здійнявшись, доніс?

"Я б, — каже, — в зелень його перенесла,
В зелень з кривавих калюж!
Дайте мені ви для синяви весла!
О, не даєте... Чому ж?.."

Чуєш? Ридає до вітра, до сонця...
Впала на камінь, ячить...
О, який сумний, заплаканий сон це!
О, яка гірка це мить!

Ім'я сучасного - ми,
Ім'я будучини - чин,
Хто спинився - той служить
тьмі,
Хто в поході - звитяжний він,
Він підлетить, як орел,
Він зіллє все,
Що з глибини джерел
День нам несе.
(Ю.Липа „Щоденний бій”)